

ANUL 2021

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

ADMINISTRAȚIA PARCULUI NAȚIONAL RETEZAT

Contează pentru viitor!

CUPRINS

3 MISIUNE ȘI OBIECTIVE

R.N.P. ROMSILVA -
Administrația Parcului
Național Retezat R.A.

6 PRESIUNI ANTROPICE ȘI NATURALE

exercitate asupra ariilor
naturale protejate

11 PĂȘUNATUL

și capacitate de suport

13 ACTIVITĂȚI FORESTIERE

*pădurile acoperă o suprafață
de 20500 ha din PNR*

16 TURISM

*în perioada pandemiei de
COVID-19*

21 AVIZE ȘI CONTROALE

în anul 2021

23 INVENTARIERE ȘI CARTARE

*și habitate din ariile naturale
protejate*

27 MONITORIZAREA STĂRII DE CONSERVARE

*specii și habitate din ariile
naturale protejate*

29 PAZĂ, REGLEMENTĂRI ȘI MĂSURI DE PROTECȚIE

*activități derulate în anul
2021*

31 MANAGEMENTUL DATELOR

baze de date APNR

32 MĂSURI MINIME DE CONSERVARE

și Planul de management

34 CONȘTIENTIZARE, COMUNICARE

tradiții, evenimente, activități

36 PROIECT POIM COD SMIS 116950

activități 2021

38 MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE

2021

Contează pentru viitor!

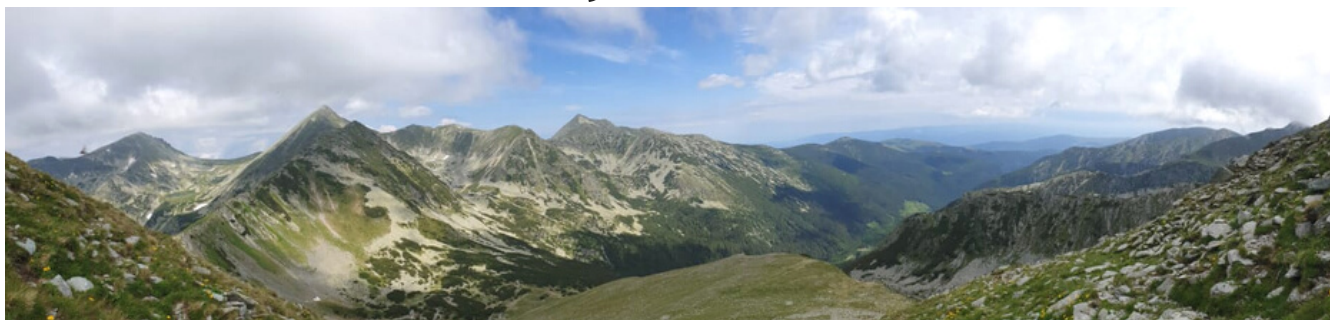

Contează pentru viitor!

MISIUNE ȘI OBIECTIVE

Misiunea Administrației Parcului Național Retezat este de a gestiona și conserva Parcul Național Retezat ca un loc unde natura să-și urmeze cursul firesc, ale cărui valori să fie recunoscute de publicul larg, localnici și oameni de știință, unde turiștii responsabili sunt bineveniți, iar utilizarea durabilă a resurselor naturale este reglementată.

Începând din anul 1999, Parcul Național Retezat (numit în continuare și PNR) are administrație proprie, R.N.P. ROMSILVA - Administrația Parcului Național Retezat R.A. (numită în continuare Administrația Parcului Național Retezat sau APNR), unitate cu personalitate juridică în cadrul Regiei Naționale a Pădurilor - ROMSILVA. În prezent, Administrația Parcului Național Retezat administrează următoarele arii naturale protejate: Parcul Național Retezat, cu suprafața de peste 38000 ha (incluzând rezervațiile 2.494 Gemenele și 2.496 Peștera Zeicului), situl Natura 2000 ROSCI0217 Retezat, cu suprafața de 43258 ha, ce se suprapune în mare parte cu Parcul Național Retezat, depășindu-i limitele doar în partea sud-vestică și situl Natura 2000 ROSPA0084 Munții Retezat, care se suprapune integral peste suprafața Parcului Național Retezat.

Echipa Administrației Parcului Național Retezat este formată din 18 persoane: director, contabil șef, responsabil științele vieții (biolog), șef pază, specialist educație ecologică & comunicare, consilier juridic, specialist IT&GIS și 11 rangeri, care asigură protejarea și conservarea patrimoniului natural prin activități de pază și control, monitorizare, proiecte, reguli, avize etc.

Administrația Parcului Național Retezat colaborează cu instituții și alte entități de nivel local, județean, național și internațional, cu persoane fizice și juridice, cu cercetători și cu oricine are interesul sau obligația de a desfășura activități pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate.

(Proprietarii de păduri din Parcul Național Retezat sunt: Statul Român (37%), Unități Administrativ Teritoriale (UAT), comunități (composesorate), persoane fizice (fam. Kendeffy și fam. Ocskay), precum și Academia Română. Golul alpin aparține în procent de 100% persoanelor fizice sau juridice.

Obiectivele de conservare care au stat la baza înființării ariei naturale protejate sunt:

- Protecția și conservarea habitatelor din parc, în special a celor cu valoare mare de conservare;
- Protecția și conservarea florei și faunei din parc, cu accent pe speciile importante la nivel național și comunitar;
- Menținerea cadrului fizico-geografic în stare naturală sau cât mai apropiată de aceasta;
- Protecția și menținerea peisajului natural;
- Pentru siturile N2000 suprapuse parcului: inventarierea speciilor vulnerabile de plante și animale, respectiv a tipurilor de habitate naturale de pe suprafața lor, și menținerea unei stări corespunzătoare de conservare favorabilă a habitatelor. De altfel, aceste două obiective sunt acoperite, ca finalitate a lor, de obiectivele parcului.

Starea de conservare a ariei naturale protejate

În anul 2021, în urma definitivării studiilor de inventariere, cartare și evaluare a stării de conservare a speciilor, habitatelor și ecosistemelor de interes conservativ din Parcul Național Retezat și siturile Natura 2000 ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat, realizate prin proiectul POIM cod SMIS 116950 "Întărirea capacității pentru managementul adaptativ al capitalului natural din Parcul Național Retezat (incluzând rezervațiile 2.494 Gemelele, 2.496 Peștera Zeicului) împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial - ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat", a căror scop a fost stabilirea unor valori de referință pentru starea favorabilă de conservare a acestora și elaborarea unor măsuri de management/conservare a speciilor, habitatelor și ecosistemelor care să asigure conservarea lor pe termen lung, s-a elaborat ediția a doua a planului "Planul de management al Parcului Național Retezat, incluzând rezervațiile 2.494 Gemelele, 2.496 Peștera Zeicului, împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial - ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat"; ediția întâia a Planului de management al Parcului Național Retezat a fost elaborată în perioada 2000 - 2002 și a fost aprobată prin ordinul de ministru nr. 372/19.06.2003.

Anterior derulării acestui proiect, cu toate că existau - din literatura de specialitate sau din activitatea anterioară a APNR - date referitoare la distribuția unor specii și habitate, ele nu erau colectate unitar, într-un cadru organizat, astfel încât să se poată prelucra pentru stabilirea stării de conservare a speciilor și habitatelor, prin urmare și măsurile de management/conservare nu erau suficient fundamentate.

Starea de conservare a speciilor și habitatelor de interes conservativ din Parcul Național Retezat, ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat este redată în ediția a doua a Planului de management al Parcului Național Retezat, variantă aflată în procedură de evaluare, avizare și aprobare de către Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate (ANANP) și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP), fiind publică și pe pagina web a APNR, la link <https://retezat.ro/planul-de-management>.

PRESIUNI ANTROPICE ȘI NATURALE

Lista activităților cu potențial impact, a presiunilor și amenințărilor asupra speciilor și habitatelor de interes conservativ din Parcul Național Retezat și a siturilor Natura 2000 a fost actualizată în cadrul proiectului cod SMIS 116950 "Întărirea capacității pentru managementul adaptativ al capitalului natural din Parcul Național Retezat (incluzând rezervațiile 2.494 Gemenele, 2.496 Peștera Zeicului) împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial – ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat" și este redată în continuare, cu mențiunea că denumirile generale ale activităților codificate, așa cum sunt ele preluate din ghidul pentru elaborea planurilor de management pentru arii naturale protejate, nu exprimă întotdeauna în mod suficient de clar esența acelei activități în cazul concret al Parcului Național Retezat și al ariilor protejate corespondente.

Pășunatul

1. Pășunatul intensiv

Se manifestă pe toate suprafețele acoperite de pajiști permanente din Parcul Național Retezat, ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat. Local, are un impact negativ asupra elementelor floristice.

Pășunatul intensiv afectează și alte specii care au habitat în pășunile din sit, cum ar fi speciile de nevertebrate, prin afectarea plantelor care sunt specii gazdă ale acestora. Pășunatul intensiv influențează negativ existența speciilor de plante, de insecte și de păsări, și conduce în timp la omogenizarea habitatului și la scăderea biodiversității prin afectarea covorului vegetal. Omogenizarea habitatelor duce la limitarea ofertei trofice și a locurilor de cuibărit și/sau adăpost pentru păsări și/sau mamifere. Este foarte probabil ca, în pofida măsurilor propuse prin planul de management, această formă de impact să continue să se manifeste, cu aceleași efecte ca ale presiunii actuale. Chiar dacă presiunile vor dispărea, efectele acestora asupra habitatelor se vor resimți pe o perioadă relativ îndelungată, refacerea funcțiilor specifice fiind dificil de atins.

Silvicultura

1. Gestionarea și utilizarea pădurii și plantației

1.1. Îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare

Se manifestă pe suprafețele forestiere exploatabile. Modul în care este gestionat ecosistemul forestier afectează în primul rând habitatele forestiere, speciile de mamifere mari, speciile de păsări legate de acesta, precum și speciile de coleoptere și chiroptere dependente de habitatele forestiere. Exploatățile forestiere, dacă nu sunt efectuate corespunzător, conform amenajamentelor silvice și normelor tehnice de specialitate, conduc la perturbări complexe ale ecosistemelor și generează impact puternic asupra biodiversității, afectate fiind speciile de floră și faună dependente de habitatele forestiere.

2. Exploatarea forestieră fără replantare sau refacere naturală

Se poate manifesta pe suprafețele forestiere exploatabile, în cazul nerespectării prevederilor tehnice din domeniul silviculturii. Aceste activități conduc la perturbări ale ecosistemelor forestiere și produc impact asupra biodiversității. Este foarte probabil ca, în pofida măsurilor propuse prin planul de management, această formă de impact să continue să se manifeste, pe suprafețe foarte mici, cu aceleași efecte ca ale presiunii actuale. Chiar dacă presiunile vor dispărea, efectele acestora asupra habitatelor se vor resimți pe o perioadă îndelungată, refacerea funcțiilor specifice fiind dificil de atins.

3. Pășunatul în pădure sau în zone împădurite

Se manifestă pe unele suprafețe din parc unde există ecosisteme forestiere. Această practică are impact negativ asupra habitatelor forestiere, dar și asupra speciilor de insecte, păsări și mamifere dependente de habitatele forestiere.

Drumuri, poteci și căi ferate

Drumurile reprezintă zone de impact pentru o mulțime de specii și habitate identificate în parc. În cazul sitului, impactul reprezentat de drumuri se regăsește atât la nivelul drumurilor publice - DN 66A, DJ 685, DJ 686, DJ 667A - cât și al celor forestiere. Drumurile din interiorul parcului sunt elemente antropice permanente, prin urmare impactul acestora la nivelul ariei protejate va continua, dar va fi controlată extinderea acestora în aria protejată, respectiv permiterea creării unor elemente noi de infrastructură va fi condiționată de identificarea unor soluții de asigurare a conectivității habitatelor speciilor.

Zone urbanizate, habitare umană - locuințe umane

Așezările umane și populația generează activități economice (agricole sau de altă natură), turistice și altele asemenea ce conduc la schimbarea structurii biocenozelor, de la cele naturale, specifice zonei biogeografice, la cele antropogene, puternic dependente de factorul antropic. Dezvoltarea urbană are ca efect pierderea de habitate necesare, în principal, speciilor de faună și poate să faciliteze apariția speciilor invazive. Se anticipează dezvoltarea infrastructurii turistice, comerciale și, posibil dar puțin probabil, a celei rezidențiale.

Descărcări

1. Depozitarea deșeurilor menajere sau a deșeurilor provenite din baze de agrement

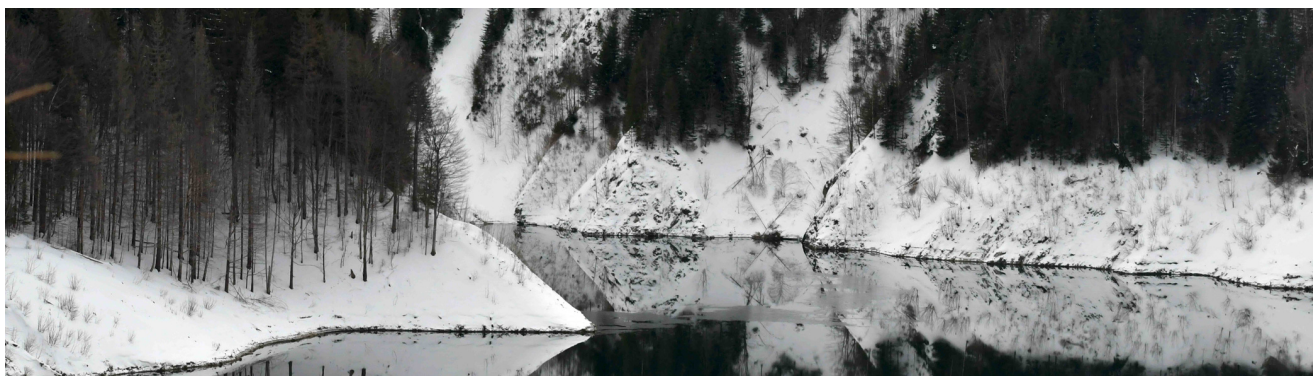
Această practică este des întâlnită și generează impact negativ asupra speciilor și habitatelor, dar prejudiciul creat de această presiune este și de natură estetică. În Parcul Național Retezat această presiune este localizată punctual în zonele cu aglomerări umane, în cele cu cazări turistice, de-a lungul potecilor și drumurilor. Fenomenul abandonării deșeurilor a scăzut semnificativ în ultimii ani în PNR, dar mai există această problemă în zonele cele mai frecventate: refugiul Bucura - mai ales în extrasezon și Poiana Pelegii.

Intruziuni și dezechilibre umane

2. Complexe sportive și de odihnă

Această presiune rezultă din nerespectarea drumurilor și potecilor, fiind o sursă de deranj pentru speciile de faună și de eroziune pentru covorul vegetal. Presiunea este generată și de următoarele activități: campări frecvente în locurile în care este permisă această activitate, dar aceste locuri nu sunt

dsuficient de amenajate; campări și activități de tip picnic în locuri nepermise; plimbări cu ambarcațiuni cu motoare termice pe lacul de acumulare; activități off road cu vehicule motorizate; folosirea bicicletelor pe poteci marcate sau nemarcate. În Parcul Național Retezat nu există campinguri amenajate, în sensul de camping cu toate facilitățile necesare, dar există mai multe locuri desemnate în care este permisă camparea. Având în vedere dezvoltarea infrastructurii turistice, acest impact reprezintă o amenințare viitoare pentru PNR.

Poluarea apelor de suprafață - limnice, terestre, marine și salmastre

Elementele de poluare a apelor sunt: deversările gospodăriilor, facilităților de primire turistică și caselor de vacanță adiacente acestora, spălarea vaselor și igiena personală a turiștilor în zonele de campare și în vecinătatea lor, depozitarea neconformă și/sau clandestină a deșeurilor menajere, scăldatul în apele curgătoare sau în lacurile glaciare. Acest impact va reprezenta o amenințare viitoare având în vedere dezvoltarea zonelor urbane și turistice, care va atrage după ea și apariția surselor de poluare.

Modificări ale sistemului natural

1. Focul și combaterea incendiilor

Prejudiciile datorate incendiilor se manifestă uneori pe suprafețele acoperite de păduri, tufărișuri, dar chiar și pajiști de pe teritoriul parcului. În ultimele două decenii, în PNR nu s-au semnalat incendii de mari proporții; au existat câteva situații în care ele s-au manifestat pe suprafețe reduse din golul alpin, fiind provocate, în general, în mod intenționat de către ciobani.

2. Schimbări provocate de oameni în sistemele hidraulice

Pentru o evaluare corectă trebuie luat în calcul impactul cumulat al acestor activități, care are efecte negative mai ales în perioadele de secetă. Studii de specialitate au arătat că un baraj/prag amplasat pe un curs de apă produce efecte cu impact negativ asupra biodiversității mai puternic în amonte, comparativ cu zonele din aval, în măsura în care bariera este totală și migrația peștilor nu mai este posibilă. Această schimbare în albia unui râu determină dispariții locale de populații ale unor specii în amonte și depopulări ale faunei de pești în aval, inclusiv dezechilibre ale ecosistemelor acvatice.

Administrația Bazinală de Apă Mureș are în zona Parcului Național Retezat 3 stații hidrometrice, astfel: SH Gura Apelor și SH Pădășel pe Râul Mare, respectiv SH Gura Zlata pe Pârâul Zlata.

3. Alte modificări ale ecosistemelor

De-a lungul cursului de apă Râul Mare amenajările hidrotehnice constituie o barieră peste care peștii nu mai pot să treacă sau trec cu mare greutate. De asemenea, pragurile de fund conduc la fragmentarea habitatelor acvatice și în consecință la scăderea populațiilor speciilor de pești și alte organisme acvatice.

Specii invazive non-native - alogene

Zonele suprapășunate permit instalarea speciilor invazive. Această chestiune s-a identificat ca o reală amenințare în viitor pentru unele habitate de pădure, pajiști și zone umede.

Schimbări globale

1. Schimbarea condițiilor abiotice

Schimbările climatice ca secetele și precipitațiile reduse, creșterea temperaturii medii anuale și fenomenele extreme reprezintă o amenințare viitoare pentru speciile și habitatele din PNR.

PĂȘUNATUL

În anul 2021 au fost vizate 7 contracte de pășunat, numărul acestora fiind mai mic comparativ cu anul 2020 (9 contracte); deoarece în contextul pandemiei s-a recomandat evitarea deplasărilor la sediul APNR, au existat și câteva situații când proprietarii unor turme, bazându-se pe faptul că au staționat un timp relativ scurt pe pășunile din PNR, nu s-au prezentat la APNR pentru luarea în evidență și vizarea contractelor. În urma analizării amenajamentului pastoral al comunei Bretea Română, acesta a fost avizat favorabil.

Numărul de animale cu care s-a pășunat în parc în anul 2021 a fost stabilit pe baza capacității de suport a fiecărei pășuni; respectarea acestei prevederi a fost controlată în teren de către rangerii administrației parcului.

Probleme mai serioase în desfășurarea activității de pășunat s-au observat în perioadele de transumanță, când un număr mare de animale parcurg într-un timp relativ scurt același traseu pentru a ajunge la locurile proprii de pășunat (situate atât în interiorul cât și în exteriorul PNR), chiar staționând uneori pe traseu, pentru scurt timp; acest fapt dăunează covorului vegetal, în special celui aflat pe pășunile alpine primare din zona Retezatului Calcaros (Albele, Piatra Iorgovanului, Stănuleții Mari și Stănuleții Mici). Pe lângă impactul asupra vegetației pajiștilor și stâncăriilor, aceste staționări în alte locuri decât cele stabilite pentru pășunat generează uneori conflicte între ciobani și proprietarii de terenuri, sau între ciobanii diverselor turme.

Uneori, oile de pe mai multe pășuni ale aceluiași proprietar se adună la un loc, în asemenea situații numărul lor depășind capacitatea de suport a pășunii respective, chiar dacă ele pășunează, periodic, pe toate acele pășuni; asemenea cazuri s-au observat pe pășunile Aradeș, Zănoaga și Zănoaga.

Administrația Parcului Național Retezat încearcă să controleze problemele care apar în timpul transumanței prin introducerea de noi reglementări în regulamentul parcului și prin controale în teren mai dese în perioadele de risc.

În cadrul acțiunilor de monitorizare a impactului pășunatului asupra ecosistemelor s-a urmărit, prin observații directe în teren și studierea unor imagini satelitare, dacă au apărut modificări vizibile în aspectul micro-reliefului din zonele unde se pășunează (aparitia fenomenelor de eroziune: șiroiri, ogașe, ravene sau chiar rupturi de versant), precum și modificări semnificative ale vegetației acestor zone (rărirea sau chiar dispariția covorului vegetal, vătămarea jnepenișurilor prin tăiere și/sau incendiere etc.), rezultatele observațiilor arătând că asemenea fenomene se manifestă în foarte mică măsură și nu prezintă pericol pentru stabilitatea ecosistemelor considerate.

(Un potențial pericol la adresa stabilității pășunilor este creșterea numărului de animale domestice scoase la pășunat pe teritoriul parcului, fapt care poate să ducă la apariția suprapășunatului și implicit la degradarea pășunilor.)

Un potențial pericol la adresa stabilității pășunilor este creșterea numărului de animale domestice scoase la pășunat pe teritoriul parcului, fapt care poate să ducă la apariția suprapășunatului și implicit la degradarea pășunilor.

ACTIVITĂȚI FORESTIERE

În anul 2021 s-au solicitat condiții specifice pentru lucrări de exploatare forestieră pentru un număr de 16 partizi, cu volum total de 2010 m.c., față de 21 de solicitări pentru același fel de condiții specifice în 2020 (volum total = 3880 m.c.). Nu au existat solicitări de derogare de la prevederile amenajamentelor silvice și nu s-au constatat tăieri ilegale.

În anul 2021 s-au solicitat condiții specifice pentru lucrări de exploatare forestieră pentru un număr de 16 partizi, cu volum total de 2010 m.c., față de 21 de solicitări pentru același fel de condiții specifice în 2020 (volum total = 3880 m.c.). Nu au existat solicitări de derogare de la prevederile amenajamentelor silvice și nu s-au constatat tăieri ilegale.

S-a aprobat executarea a două instalații de scos-apropiat (ISA) - drum tractor, în UP VI Râu Alb, u.a. 54 și în UP I Rîu Mic și Plai, u.a. 46. De asemenea, în anul 2021 s-a avizat amenajamentul fondului forestier proprietate publică a statului administrat de Ocolul Silvic Lupeni din cadrul Direcției Silvice Hunedoara. Nu au existat solicitări de derogare de la prevederile amenajamentelor silvice în vigoare.

Ca și în anii anteriori, în anul 2021 APNR s-a implicat, alături de WWF România și RNP - Romsilva, în acțiunea de identificare, cartare și introducere în "Catalogul pădurilor virgine și cvasivirgine" a suprafețelor de pădure eligibile de pe suprafața parcului.

Pădurile acoperă o suprafață de 20500 ha, adică aproximativ 53% din teritoriul Parcului Național Retezat.

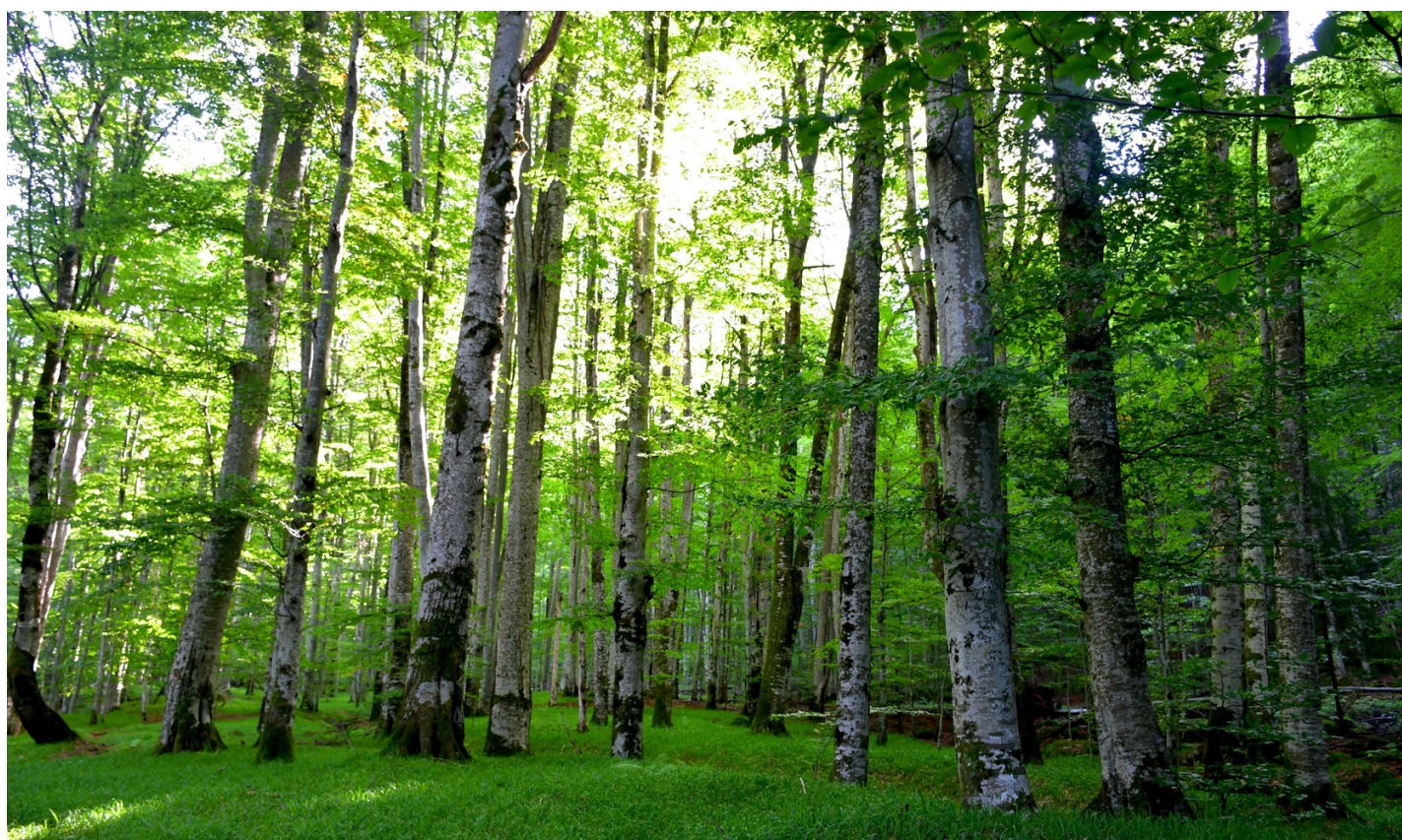

Contează pentru viitor!

În conformitate cu prevederile art. 22 din Ordinul nr. 1822 din 6 octombrie 2020 al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pentru aprobarea metodologiei de atribuire în administrare a ariilor naturale protejate, în urma solicitărilor și documentațiilor depuse spre analiză de către administratorii fondului forestier de stat și privat, Administrația Parcului Național Retezat a emis, în anul 2021, la cererea structurilor de administrare silvică, 16 de avize cu condițiile specifice pentru desfășurarea activității de exploatare forestieră pe teritoriul Parcului Național Retezat. Aceste condiții specifice au fost introduse în cuprinsul autorizațiilor de exploatare, în vederea menținerii/îmbunătățirii stării de conservare a speciilor/habitatelor, precum și a celorlalte elemente naturale valoroase prezente în parchetele de exploatare pentru care au fost emise autorizațiile respective.

La formularea condițiilor specifice pentru exploatare s-a ținut cont de legislația în domeniul ariilor naturale protejate, de prevederile cuprinse în noul plan de management al parcului propus spre aprobare (inclusiv de noul regulament al parcului), de elementele deosebite de biodiversitate (specii, habitate, areale de adăpostire, de reproducere și de hrănire ale speciilor etc.), ele referindu-se la aspecte privind regulile de exploatare a masei lemnoase, la regulile privind depozitarea și evacuarea deșeurilor de orice fel, la modul cum se procedează în cazul observării unor elemente naturale valoroase și altele asemenea.

APNR s-a implicat, alături de WWF România și RNP - Romsilva, în acțiunea de identificare, cartare și introducere în "Catalogul pădurilor virgine și cvasivirgine" a suprafețelor de pădure de pe suprafața parcului.

TURISM

În anul 2021 s-a menținut sistemul de emitere a biletelor pentru vizitarea parcului, numărul biletelor vândute fiind de 13363, comparativ cu 16313 bilete vândute în anul 2020, situație rezultată, probabil, în urma relaxării măsurilor pandemice și a plecării turiștilor către destinații din afara țării; începutul sezonului a fost în luna iunie cu 1134 turiști, iar în luna august s-a atins vârful activității - 5918 turiști.

Rangerii APNR, însoțiți de lucrători ai Jandarmeriei Montane, au efectuat controale pe traseele turistice montane și în locurile de campare desemnate, pentru a urmări respectarea regulilor de vizitare, observându-se foarte puține cazuri de nerespectare a regulilor de bază pentru practicarea unui turism civilizat: interdicția de aprinderea focului pe teritoriul PNR, păstrarea curățeniei și camparea numai în locurile desemnate pentru acest lucru. Totuși, au existat și situații neconforme, fapt care a dus la aplicarea câtorva avertismente verbale, dar și a unei amenzi contravenționale. S-au efectuat și acțiuni de verificare în urma sesizărilor pentru punerea focului pe pășuni de către ciobani, în zonele Borăscu și Galbena; deoarece nu s-au putut identifica cu exactitate făptașii, ciobanii au fost atenționați și avertizați verbal.

În contextul pandemiei multe cabanele de pe teritoriul PNR au funcționat la jumătate din capacitate și din această cauză locurile de campare au fost, deseori, supra-aglomerate.

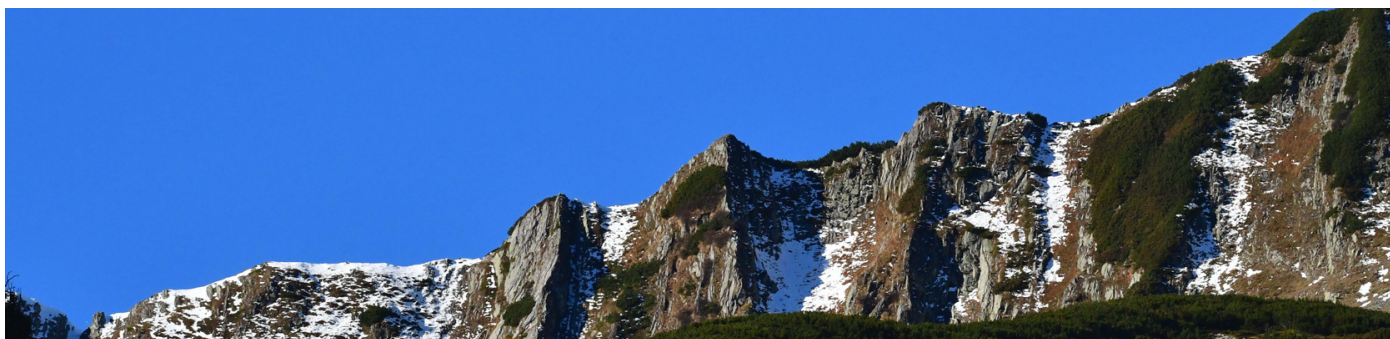

Contează pentru viitor!

În anul 2021 a fost efectuat serviciul de permanență la Centrul de vizitare Nucșoara, la punctul de intrare în parc Cârnic, la locul de campare Poiana Pelegii, la bariera de la Gura Apelor, iar în locațiile din parc cu flux mare de turiști la fiecare sfârșit de săptămână și în perioadele când au fost anunțate grupuri de turiști organizate. Aceste acțiuni au fost efectuate cu scopul de a supraveghea fluxul turistic, de a furniza informațiile necesare turiștilor, de a preveni încălcarea legislației în vigoare și de a încasa tariful de vizitare.

Personalul APNR a întreținut și curățat locurile de campare și a participat la recuperarea unor turiști accidentați sau răătăciți, alături de membrii Serviciului Public Județean Salvamont Hunedoara; deasemenea, rangerii APNR au curățat și degajat drumurile auto forestiere Lăpușnicul Mare și Râul Bărbat, după topirea zăpezii, împreună cu angajați ai ocoalelor silvice, pentru facilitarea accesului auto al vizitatorilor.

Infrastructura de vizitare din Parcul Național Retezat constă în: 28 de trasee turistice, în lungime totală de 516 km; 18 locuri de popas amenajate; 3 bariere de restricționare a accesului și 74 de panouri informative și de dirijare. Administrația parcului are ca obiectiv să mențină o infrastructură de vizitare de bună calitate și cu condiții de siguranță adecvate, dar minimă cantitativ, în scopul menținerii aspectului cât mai natural al peisajului parcului și efectuarea de intervenții antropice minime în habitatele naturale.

În contextul derulării proiectului POIM, până la aprobarea noilor reguli de vizitare (pe baza noului Plan de management și a strategiei de vizitare actualizate), APNR a evitat să amplaseze panouri informative noi, rămânând în funcțiune cele anterioare.

În baza acordului de parteneriat cu Asociația pentru Turism Ecologic Bucovina, a fost amplasată a doua toaletă uscată, din elemente prefabricate, în apropierea locului de campare de lângă Lacul Bucura, la aprox. 2100 m altitudine. Cascada Lolaia a rămas și în anul 2021 un punct de mare atracție pentru turiști, datorită posibilității facile de a ajunge până la ea. Acest lucru a făcut ca scara de acces să fie foarte solicitată, ea fiind permanent întreținută prin înlocuirea treptelor din lemn degradate sau rupte, iar panoul informativ a fost recondiționat. De asemenea, în anul 2021 rangerii APNR au însoțit pe teren 10 grupuri de turiști, la cererea acestora.

Una din acțiunile foarte mediatizate ale personalului APNR a fost însoțirea și îndrumarea echipei de filmare de la TVR pe teritoriul parcului, pentru realizarea unui episod al emisiunii „Exclusiv în România”.

Contează pentru viitor!

În anul 2021, pe teritoriul Parcului Național Retezat au fost supravegheate evenimentele, competițiile și taberele organizate, iar în perioada de iarnă s-a acordat o atenție deosebită activității turistice intense din zona pârtiei de schi de la Rîușor.

- Școala de Iarnă, ediția 2021, organizată de către Flo Adventure School Cluj Napoca în perioada 3 - 7 martie. Cazarea participanților s-a făcut la refugiul Gențiana, iar desfășurarea activității a avut loc pe potecile marcate până la Bordu Tomii și la „Cascada de gheață” de pe versantul spre culmea Lolaia.
- S-a supravegheat activitatea turistică din stațiunea turistică Rîușor, unde a avut loc și ediția XXI a „Cupei Rîușor” la schi, desfășurată în 27 februarie. În stațiunea Rîușor, pe perioada iernii, întâlnim cea mai intensă activitate turistică din parc; menționăm că stațiunea se află în Zona de Dezvoltare Durabilă a parcului.
- Deși s-a desfășurat în afara Parcului Național Retezat, dar pe limita lui, s-a supravegheat și desfășurarea concursului de free-ride „Red Bull Oslea Hike & Ride 2021”; acesta s-a desfășurat pe o perioadă de trei zile, începând cu 19 februarie, în zona Câmpușel și a adus la start peste 350 de concurenți, cu toate implicațiile acestei situații (peste 150 de autovehicule parcate pe o suprafață mică).
- Cea de-a 9-a ediție a competiției sportive „RETEZAT SKYRACE INTERSPORT”, organizată de Asociația Sport la Orice Vârstă, a adus la start peste 800 de participanți, s-a desfășurat în bune condiții, în data de 19 iunie, cu start și sosire la complexul turistic Cheile Buții și a fost organizată în colaborare cu Clubul Alpin Valea Jiului și Primăria Uricani.
- S-a supravegheat „Cupa Bolovanu”, a XLVI-a ediție, organizată în data de 8 mai, în apropiere de Tăul Pietrele, la aproximativ 2000 m altitudine.

În contextul pandemiei multe evenimente au fost anulate sau amânate, dar cele care totuși au avut loc au fost supravegheate de personalul administrației parcului.

- Ediția a 10-a a evenimentului sportiv „Retezat Maraton” s-a desfășurat fără incidente, cu mult mai puțini participanți decât în anii anteriori pandemiei, implicând doar traseele cu plecare din stațiunea turistică Rîușor spre vf. Retezat. Competiția s-a desfășurat în perioada 31 iulie - 1 august, cu baza în stațiunea Rîușor.
- La Stâna de Râu, în perioada 1 - 9 august, s-a organizat o tabără de aproximativ 50 persoane cu scopul educării și conștientizării tinerilor participanți privitor la natură și respectarea ei în drumețiile de munte.
- În perioada 3 - 5 septembrie s-a organizat un concurs de turism sportiv intitulat „Trofeul Pro-Parâng”, aflat la a VI-a ediție, reprezentând etapa a V-a din Campionatul Național de Turism Sportiv „Ștafeta Munților”. Concursul s-a organizat pe traseul Valea Iarului - Vf. Piatra Iorgovanului - Vf. Paltina - stâna Soarbele - drum DN 66A - Valea Iarului. Evenimentul s-a desfășurat fără incidente și în bune condiții.
- La Centrul de vizitare Nucșoara s-a organizat, în data de 31 iulie, în colaborare cu Administrația Parcului Natural Grădiștea Muncelului - Cioclovina și cu invitați de la Administrația Parcului Național Defileul Jiului, manifestarea prilejuită de evenimentul „Ziua Internațională a Rangerului”.
- În cadrul evenimentului „Youth at the Top”, organizat în zona Buta, în perioada 8 - 9 iulie, 23 de tineri cu vârste cuprinse între 14 și 26 ani au participat la pregătirea unor preparate culinare tradiționale, la o drumeție la lacul Buta și au fost instruiți/informați de către personalul APNR și Salvamont Uricani cum să se pregătească pentru deplasările pe cărări de munte.
- Au avut loc două acțiuni de igienizare cu ocazia „Zilei Internaționale a Curățeniei”, una în parteneriat cu Prefectura Județului Hunedoara (pe traseul Gura Apelor - Gura Bucurei) și una pe traseul Gura Bucurei - Lacul Bucura, în colaborare cu Inspectoratul de Jandarmi Județean Hunedoara și Serviciul Public Județean Salvamont Hunedoara.

Contează pentru viitor!

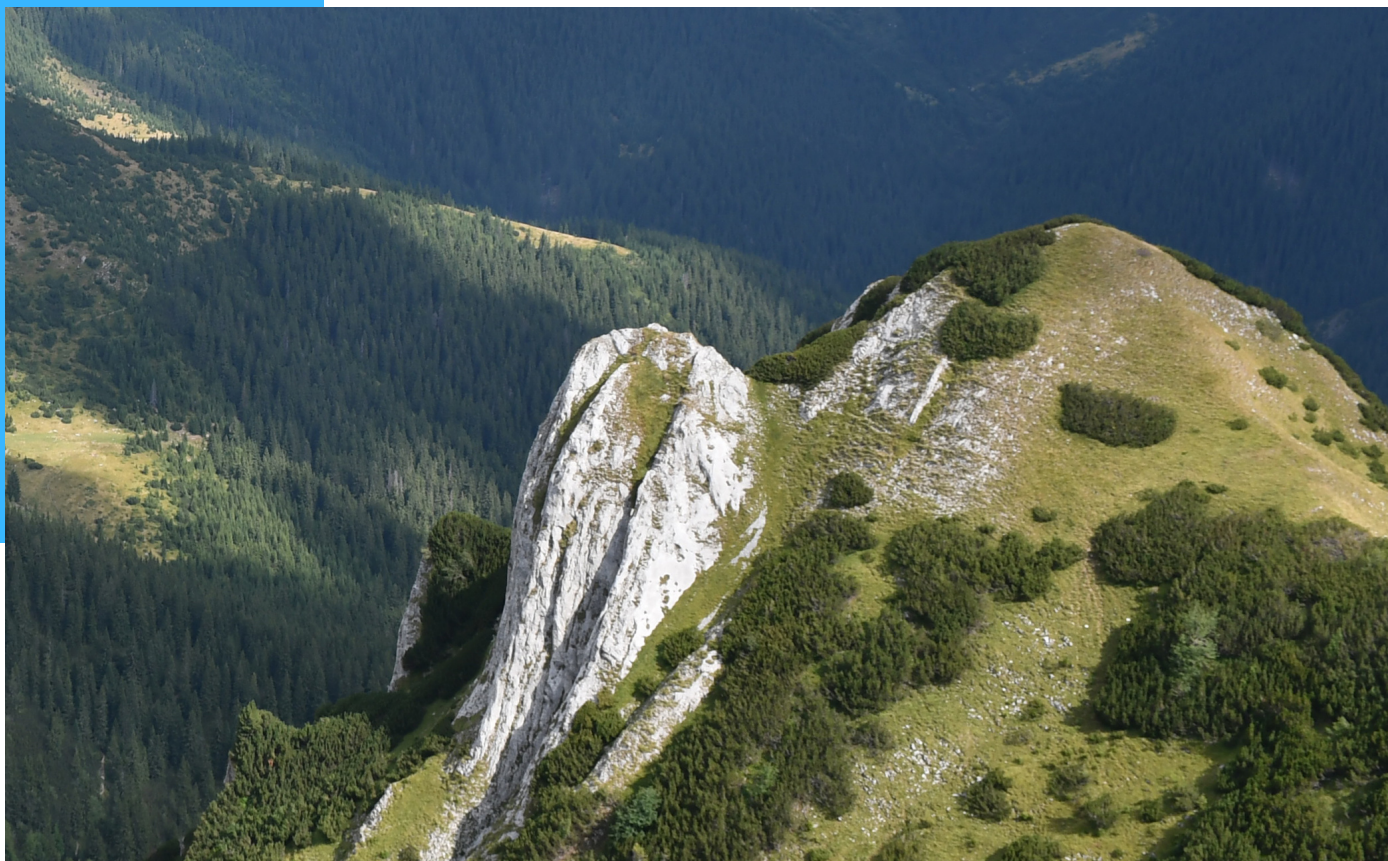
AVIZE ȘI CONTROALE

În cursul anului 2021 a fost eliberat un număr de 28 avize/ acorduri/ aprobări pentru planuri/ proiecte/ activități supuse procedurilor de reglementare de mediu.

- un aviz nefavorabil, către S.C. Hidroelectrica S.A., pentru includerea unor suprafețe în Zona de Dezvoltare Durabilă a PNR; de fapt, a fost vorba despre o solicitare de trecere a unor suprafețe (aproximativ 31 ha) din Zona de Conservare Durabilă în cea de dezvoltare durabilă a parcului, pentru continuarea lucrărilor la aducțiunea secundară a complexului hidro-energetic Râu Mare - Retezat. Acest aviz nefavorabil a fost emis de APNR în baza hotărârii Consiliului Științific al Parcului Național Retezat;
- 7 avize favorabile: executare drumuri de tractor – 2, completări în plantații – 1, lucrări de protecția pădurilor – 1, amenajament silvic – 1, amenajament pastoral – 1, trecerea parțială a unei suprafețe din ZCD în ZDD (la solicitarea Primăriei Râu de Mori și a Instituției Prefectului Jud. Hunedoara) – 1, planul de management al PNR – 1; ultimele două avize au fost emise pe baza hotărârii CȘ al PN Retezat;
- 7 acorduri: școlă de iarnă – 1, competiții sportive – 3, tabără – 1, utilizare echipamente de agrement autopropulsate – 2;
- 13 aprobări: activitate pastorală – 1, acces auto la Cabana Pietrele – 1, activități științifice – 11.

În anul 2021 nu s-au solicitat aprobări pentru colectarea de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale de pe teritoriul parcului, în scop comercial, situație identică cu cea din anul 2020.

În anul 2021, la Administrația Parcului Național Retezat au fost efectuate trei controale din partea autorităților de mediu.

- un control din partea Gărzii Naționale de Mediu - Comisariatul Județean Hunedoara, pentru verificarea unei reclamații despre presupuse ilegalități în fondul forestier de pe Valea Râului Alb; concluzia controlului a fost că aspectele sesizate ca ilegale nu se confirmă; nu au fost trasate nici un fel de măsuri;
- un control din partea Direcției Corp Control, Integritate și Anticorupție din cadrul MMAP, pentru verificarea unei sesizări despre presupuse ilegalități privind activitățile derulate în cadrul proiectului POIM "Întărirea capacității pentru managementul adaptativ al capitalului natural din Parcul Național Retezat (incluzând rezervațiile 2.494 Gemelele, 2.496 Peștera Zeicului) împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial – ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat" - cod SMIS 116950; în urma controlului nu au fost formulate constatări și nici nu au fost trasate măsuri;
- un control din partea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate, pentru evaluarea și controlul activității de administrare a ariilor naturale protejate pe care APNR le are atribuite prin contract; nu s-au constatat nereguli.

INVENTARIERE ȘI CARTARE

Pentru situl Natura 2000 ROSCI0217 Retezat s-au studiat speciile și habitatele prezente în fișa standard a sitului: 7 specii de floră, 9 specii de nevertebrate, 3 specii de pești, o specie de amfibieni, 10 specii de mamifere și 22 de habitate.

Din cele 7 specii de floră listate în fișa sitului ROSCI0217 Retezat, în sit au fost regăsite 4 specii. Celelalte 3 specii: *Meesia longiseta* Hedw., *Ligularia sibirica* (L.) Cass. și *Poa granitica* Braun - Blanq. ssp *disparilis* (Nyár.) Nyár. nu au fost identificate în teren, fiind considerate specii incerte în sit. Pe lângă aceste specii, în timpul activităților în teren desfășurate de echipele de specialiști, au fost identificate încă 25 de specii de floră dintre cele listate în Formularul standard Natura 2000 al sitului ROSCI0217 Retezat la categoria „alte specii importante de floră”. Din cele 9 specii de nevertebrate listate în fișa sitului ROSCI0217 Retezat, în sit au fost regăsite 7 specii. Celelalte 2 specii: *Glyphipterix loricatella* Treitschke și *Leptidea morsei* Fenton nu au fost identificate în teren, fiind considerate specii incerte în sit. În cazul primei specii, situația ei la nivel național este problematică, ultima semnalare a speciei fiind efectuată în urmă cu peste 20 de ani. De asemenea, habitatul primordial al speciei nu a fost identificat în cadrul ROSCI0217 Retezat. În ceea ce privește specia *Leptidea morsei* Fenton, în mai multe locații din sit au

fost capturați indivizi de *Leptidea sinapis* L., extrem de asemnători morfologic, a căror diferențiere față de *Leptidea morsei* Fenton se face doar prin analiza microscopică a aparatului genital. Există posibilitatea ca specia *Leptidea morsei* Fenton să fi fost menționată în cadrul parcului datorită confuziei cu *Leptidea sinapis* L.. Din cele 3 specii de pești listate în fișa sitului ROSCI0217 Retezat, în sit au fost regăsite 2 specii. Specia *Barbus (meridionalis) petenyi* Heckel nu a fost identificată în interiorul sitului Natura 2000 ROSCI0217 Retezat. Singurele habitate potențiale sunt secțiunile inferioare ale râurilor Bărbat (cu mult în aval de situl considerat, însă această secțiune este inclusă într-un alt sit Natura 2000) și Râul Mare, însă în interiorul sitului Natura 2000 ROSCI0217 Retezat, în cazul Râului Mare, secțiunea potențială este mult prea scurtă pentru a putea susține o populație pe termen lung, lipsa debitului adecvat fiind cea mai importantă amenințare asupra populației speciei. Din cele 10 specii de mamifere listate în fișa sitului ROSCI0217 Retezat, în sit au fost regăsite 9 specii, iar specia *Rhinolophus euryale* Blasius nu a fost identificată în interiorul sitului. Pe lângă aceste specii, în timpul activităților în teren desfășurate de echipele de specialiști, au fost identificate încă 12 specii de mamifere de interes conservativ.

În lista sitului Natura 2000 ROSCI0217 Retezat sunt înscrise 22 de habitate. Dintre acestea, 3 habitate nu au fost identificate pe teritoriul sitului în timpul activităților de inventariere/cartare: 3230 Râuri de munte și vegetația lor lemnoasă cu *Myricaria germanica*; 3240 Râuri de munte și vegetația lor lemnoasă cu *Salix elaeagnos*; 7240* Vegetație pionieră alpină cu *Caricion bicoloris-atrofuscae* (habitatul, ca și singura sa specie edificatoare din Munții Retezat, *Juncus alpinoarticulatus*, nu au fost

identificate încă). Au fost explorate fără succes pantele sudice și sud-estice ale vf. Slăveiu, între 1600 - 2100 m, din Poiana Pelegii până în zona vârfului, și valea Buta între 1000 - 1700 m (cele două locații menționate în literatură pentru specia *Juncus alpinoarticulatus* din Munții Retezat)... deocamdată fără succes. Pe lângă aceste habitate, în timpul activităților în teren desfășurate de echipele de specialiști, au fost identificate încă 4 habitate de interes conservativ.

Pentru Parcul Național Retezat s-a studiat un număr total de 117 specii aparținând grupelor mamifere, păsări, reptile, amfibieni și pești prezente pe listele de distribuție ale parcului, prioritare fiind cele cu statut de protecție. Dintre acestea, 18 specii nu au fost identificate în sit. Pe lângă aceste specii, în timpul activităților în teren desfășurate de echipele de specialiști, au fost identificate încă 18 specii aparținând grupelor mamifere, păsări, reptile și amfibieni. În cadrul studiilor de inventariere/cartare s-au realizat și hărțile de distribuție ale habitatelor pe sistem românesc (Rxxxx), în Parcul Național Retezat identificându-se 64 de asemenea habitate.

În timpul activităților în teren ale personalului APNR, organizate pe baza Planului de Lucru Anual, au fost identificate și cartate un număr de 105 specii de floră (dintre care 42 de specii cu statut de protecție) și 47 de specii de faună.

Prima inventariere a speciilor și habitatelor din Parcul Național Retezat s-a realizat în anii 2000-2004. Inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor din parc a continuat, fiind un proces continuu realizat de APNR.

Contează pentru viitor!

MONITORIZAREA STĂRII DE CONSERVARE

Monitorizarea stării de conservare se face continuu, prin observații accidentale individuale ale personalului parcului, prin deplasări în teren ale biologului și rangerilor, prin aplicarea protocoalelor de monitorizare a speciilor și habitatelor și prin urmărirea factorilor perturbatori.

În anul 2021, activitățile de monitorizare au vizat 13 specii de faună și 6 specii de floră. Pentru speciile de floră monitorizarea s-a efectuat în piețe de probă amplasate în zonele în care au fost identificate speciile vizate, informațiile colectate fiind: număr de indivizi înfloriți (exact sau aproximativ), tip habitat, altitudine, distanța față de potecile turistice, posibile amenințări, condițiile meteo, alte specii observate.

Pentru speciile de faună monitorizarea s-a făcut pe transecte, la locurile de rotit și prin camere de monitorizare amplasate la punct fix. Informațiile colectate au fost: dimensiuni urmă pentru carnivorele mari, număr de indivizi, comportament, distanța față de observator, habitat, condiții meteo, iar în cazul camerelor de monitorizare - oră, temperatură etc.

Din observațiile efectuate și datele colectate în anul 2021 apreciem că speciile pentru care s-a făcut monitorizare se află în stare de conservare favorabilă, fără probleme privind existența lor pe termen scurt și mediu pe teritoriul Parcului Național Retezat.

În anul 2021 activitățile de monitorizare au vizat 13 specii de faună și 6 specii de floră.

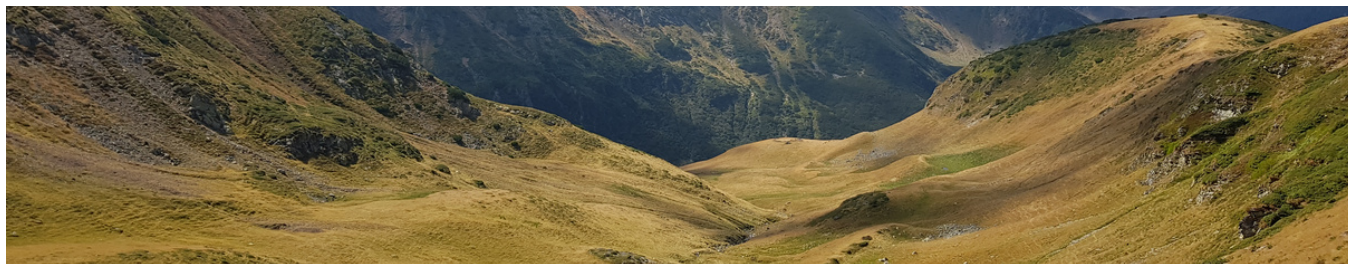
Contează pentru viitor!

PAZĂ, REGLEMENTĂRI ȘI MĂSURI DE PROTECȚIE

Acțiunile de pază realizate de către administrația parcului constau în patrulări pentru controlul activităților din parc (turism, păstorit, pescuit și exploatare forestieră în Zona de Conservare Durabilă). Astfel, periodic se desfășoară patrulări pentru prevenirea pescuitului ilegal, a vânătoriei, a incendiilor și a colectării de exemplare din speciile de plante, patrulări de verificare a numărului de animale din pășuni, a câinilor de la stâne, patrulări de verificare a respectării interdicției de colectare în scop comercial a fructelor de pădure, ciupercilor și plantelor medicinale, controale în zonele cu exploatare forestiere, controlul (ne)depozitării deșeurilor pe teritoriul parcului, controale la locurile de campare și pe potecile turistice etc.

În cursul anului 2021 s-au efectuat un număr total de 468 de acțiuni de patrulare pentru pază și control, din care 9 acțiuni au fost realizate cu participarea Jandarmeriei Montane, pe baza graficelor lunare de patrulare și a unor solicitări ad-hoc (generate de probleme neașteptate), inclusiv 2 acțiuni de prevenire și combatere a acțiunilor de incendiere voluntară a jneapănului de către ciobani. În general, pe teritoriul parcului a fost menținută curățenia și s-au respectat regulile de vizitare, dar au fost și câteva situații de aprindere a focului deschis, fapt care nu este permis de regulamentul parcului, și care au condus la aplicarea unei amenzi contravenționale și a câtorva avertismente. Acțiunea de refacere în teren a semnelor de limită ale parcului și ale zonelor interne a fost continuată în anul 2021 în zona de gol alpin (pășuni + jnepenișuri), refăcându-se limita de sud a parcului, inclusiv prin plantarea de stâlpi cu semnul limitei de parc. Zona pe care s-au refăcut semnele de limită este Paltina - Galbena - Scărișoara - Bulzu - Moraru și s-a coborât până la limita fondului forestier de la obârșia Râului Șes. Limitele zonelor interne ale parcului nu s-au remarcat, deoarece prin noul plan de management s-au propus modificări ale zonării interne a PNR și trebuie așteptată eventuala aprobare a planului, fapt care ar duce și la oficializarea acestei noi zonări interne... conform căreia 68% din suprafața parcului se găsește în zone de protecție (strictă + integrală). În 2021 s-au semnalat doar două mici incendii pe teritoriul parcului, în Munții Godeanu (zona Borăscu), pe pășuni alpine, fără producerea de pagube fondului forestier sau jnepenișului.

(Proprietarii de păduri din Parcul Național Retezat sunt: Statul Român (37%), Unități Administrativ Teritoriale (UAT), comunități (composesorate), persoane fizice (fam. Kendeffy și fam. Ocskay), precum și Academia Română. Golul alpin aparține în procent de 100% persoanelor fizice sau juridice.)

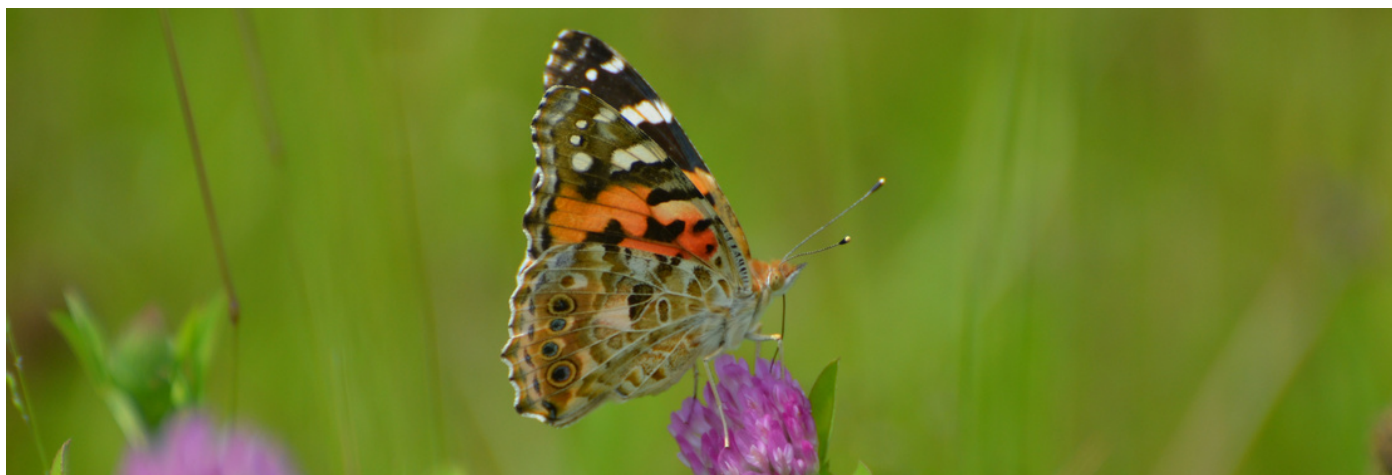
Contează pentru viitor!

MANAGEMENTUL DATELOR

Toate datele referitoare la biodiversitate sunt analizate și raportate periodic directorului parcului. Administrația parcului dispune de 67 de layere (straturi) cu cele mai importante informații despre mediul abiotic și biotic de pe teritoriul PNR. De asemenea, există și o bază de date referitoare la biodiversitatea parcului și monitorizare, care se completează periodic cu informațiile noi provenite din teren.

Baza de date geospațială cuprinde în mod obligatoriu, distinct, informații aferente managementului biodiversității și istoricul vectorial al localizării și limitelor arealelor pentru care s-au solicitat și s-au eliberat documente în afara sau în cadrul procedurii de reglementare, la data de început și la data realizării raportului de evaluare. Baza de date geospațială poate cuprinde și alte informații relevante aferente procesului de administrare (baza de date geospațială se transmite la Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate în format electronic, în baza unui proces-verbal de predare-primire).

În anul 2021, în conformitate cu prevederile instrucțiunii 003/28.10.2020 a Președintelui Agenției Naționale pentru Aree Naturale Protejate, Administrația Parcului Național Retezat a transmis informațiile solicitate. Documentele au fost transmise în formatul indicat, cu codificările aferente fișierelor, la adresele de e-mail comunicate prin instrucțiunea mai sus menționată. În ceea ce privește informațiile vectoriale aferente localizării și limitelor arealelor pentru care s-a solicitat și s-au eliberat documente în cadrul procedurii de reglementare, la data de început și la data realizării raportului de evaluare, în anul 2021 nu am avut astfel de cazuri.

MĂSURI MINIME DE CONSERVARE, PLANUL DE MANAGEMENT

La începutul anului 2021 s-a întocmit varianta finală a Planului de Lucru Anual, pe baza planului de management aflat în elaborare, ale cărui acțiuni au fost actualizate în funcție de necesitățile curente; acest document a fost avizat favorabil de Consiliul Științific al Parcului Național Retezat, fiind apoi aprobat de RNP - Romsilva.

- A fost realizată inventarierea și cartarea a 42 de specii de plante cu statut de conservare, urmând ca aceste acțiuni să continue în anii următori, în funcție de propunerile care se fac prin planurile anuale de lucru viitoare.
- Inventarierea și cartarea speciilor de animale s-a efectuat pentru 45 de specii, urmând ca aceste acțiuni să continue în anii următori, în funcție de propunerile care se fac prin planurile anuale de lucru viitoare.
- Activitățile de inventariere și cartare a speciilor de floră și faună s-au realizat de către personalul parcului, în cadrul activităților curente.
- S-au monitorizat 6 specii de floră: *Gymnadenia frivaldii*, *Campanula transsilvanica*, *Campanula serrata*, *Cypripedium calceolus*, *Tozzia carpathica* și *Draba doreri*. Speciile *Dactylorhiza cordigera* și *Gymnadenia frivaldii* au fost monitorizate în aceeași zonă de monitorizare, unde există o abundență mare de indivizi. Pentru specia *Cypripedium calceolus*, în anul 2021 monitorizarea s-a făcut în zona de distribuție, populația cunoscută la acest moment fiind estimată la 20 - 50 de indivizi. Datorită faptului că specia este localizată într-o zonă accidentată, foarte greu accesibilă pentru turiști, populația se menține stabilă. Specia *Campanula serrata* a fost monitorizată în anul 2021 în zonele inventariate în cadrul proiectului POIM cod SMIS 116950. Specia *Campanula transsilvanica* a fost identificată pe teritoriul parcului, pe baza literaturii de specialitate și a deplasărilor în teren, într-o singură zonă restrânsă. În anul 2021 s-a realizat monitorizarea speciei în locația cunoscută.
- S-au monitorizat 13 specii de faună: ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*), vidra (*Lutra lutra*), huhurezul mare (*Strix uralensis*), ciuvica (*Glaucidium passerinum*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), ierunca (*Tetrastes bonasia*), capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), *Rhinolophus feruumequinum*, *Myotis myotis/Myotis blythii*, *Barbastella barbastellus* și *Rhinolophus hipposideros*. Ultimele două specii de lilieci nu au fost identificate în cadrul activităților de

monitorizare din anul 2021. În anul 2021 s-a continuat monitorizarea speciilor de faună cu ajutorul camerelor de monitorizare amplasate la punct fix, care au furnizat informații referitoare la urs, lup, cerb, căprior, mistreț, jder, capră neagră și cocoș de munte, precum și alte specii de faună care nu se află în monitorizare: bursuc (*Meles meles*), vulpe (*Vulpes vulpes*), veverița europeană (*Sciurus vulgaris*), nevăstuică (*Mustela nivalis*) etc. Datele colectate de camere sunt: temperatură, condiții meteo, comportament etc., atât prin fotografiere cât și prin filmare. Informațiile obținute confirmă prezența în parc a unor populații stabile ale acestor specii, urmând ca ele să fie monitorizate și studiate în continuare.

- S-au monitorizat 2 habitate: 6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin și 6520 - Fânețe montane, urmărindu-se prezența speciilor edificatoare și caracteristice, a speciilor rare și existența amenințărilor la adresa celor două habitate în zonele monitorizate.

- S-a monitorizat prezența ipidelor prin observații directe asupra arboretelor de molid în care există doborâturi compacte și prin stabilirea unor puncte fixe din care s-au făcut periodic fotografii.

- În cadrul acțiunii de monitorizare a impactului pășunatului asupra ecosistemelor s-a urmărit, prin observații directe în teren și studierea unor imagini satelitare, dacă au apărut modificări vizibile în aspectul micro-reliefului din zonele unde se pășunează (aparitia fenomenelor de eroziune: șiroiri, ogașe, ravene sau chiar rupturi de versant), precum și modificări semnificative ale vegetației acestor zone (rărirea sau chiar dispariția covorului vegetal, vătămarea jnepenișurilor prin tăiere și/sau incendiere etc.), rezultatele observațiilor indicând că asemenea fenomene se manifestă în foarte mică măsură și nu prezintă pericol pentru stabilitatea ecosistemelor considerate.

CONȘTIENTIZARE, COMUNICARE ȘI EDUCAȚIE

Principalele activități tradiționale care se desfășoară pe teritoriul PNR și în zonele limitrofe acestuia sunt pășunatul și recoltarea fructelor de pădure și a ciupercilor (de obicei comestibile), prima dintre ele având un impact social-economic destul de puternic. Printr-o supraveghere adecvată a acestor activități, precum și printr-o atitudine de permanentă comunicare în vederea conștientizării celor care le practică, acești factori de risc asupra biodiversității și a peisajului pot fi ținuti sub control, pentru buna gospodărire a ariei protejate.

Festivalul Narciselor, în cadrul căruia se promovează tradițiile, obiceiurile și produsele tradiționale de la poalele Retezatului nu s-a mai organizat în anul 2021 datorită restricțiilor generate de pandemie.

Informarea publicului larg (la nivel județean și național) și a turiștilor vizitatori ai parcului despre importanța protejării valorilor naturale în general, și a celor specifice Parcului Național Retezat în special, s-a realizat în diverse moduri, astfel:

- informarea populației locale prin acțiuni directe (ex.: evenimente deschise, activități) ale personalului APNR, dar și prin intermediul administrațiilor locale (cu care avem o bună colaborare);
- organizarea unui eveniment de tipul "Porți deschise" la Centrele de vizitare Nucșoara, organizarea a opt întâlniri realizate în cadrul proiectului POIM SMIS 116950 cu scopul de informare și conștientizare a comunităților locale; rolul principal al acestor acțiuni a fost acela de a reduce sau de a înlătura presiunile exercitate, voluntar sau involuntar, de comunitățile locale asupra biodiversității din PNR;
- distribuirea în mediul online și offline a cele 11 filme documentare scurte realizate în cadrul proiectului POIM cod SMIS 116950 despre speciile și habitatele din parc;
- actualizarea permanentă a paginilor PNR pe Facebook, Instagram și Youtube, precum și actualizarea pagini web retezat.ro;
- realizarea de campanii online și offline de informare, conștientizare și educație prin intermediul instrumentelor virtuale (social media);
- participarea online sau offline (directă sau prin diseminarea de materiale informative) la diverse evenimente, ca organizatori sau invitați, în scopul promovării imaginii Parcului Național Retezat și a Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva.

În 2021, APNR a organizat zece acțiuni de educație ecologică și conștientizare pentru elevii din comunitățile locale sau veniți în taberele din raza PNR, atât la centrele de vizitare ale APNR cât și în școli sau pe teritoriul parcului.

La Centrul de vizitare Nucșoara au fost organizate, în parteneriat cu Școala Gimnazială Zăvoi, două tabere cu elevi.

Participarea la proiectul Youth at the Top, finanțat de asociația ALPARC– Alpine Network of Protected Areas în parteneriat cu asociația CNPA – Carpathian Network of Protected Areas, a cărei temă în 2021 a fost "Local Food" (Hrană locală), la care au participat peste 20 de persoane (tineri), a constituit un bun prilej de educație ecologică.

În cadrul activităților și evenimentelor, organizate de APNR sau la care APNR a participat ca invitat, s-au distribuit mii de exemplare de materiale informative și promoționale (ghiduri, broșuri, pliante, hărți, CD-uri, calendare, orare și altele asemenea) pentru elevi și profesori.

PROIECT POIM COD SMIS 116950

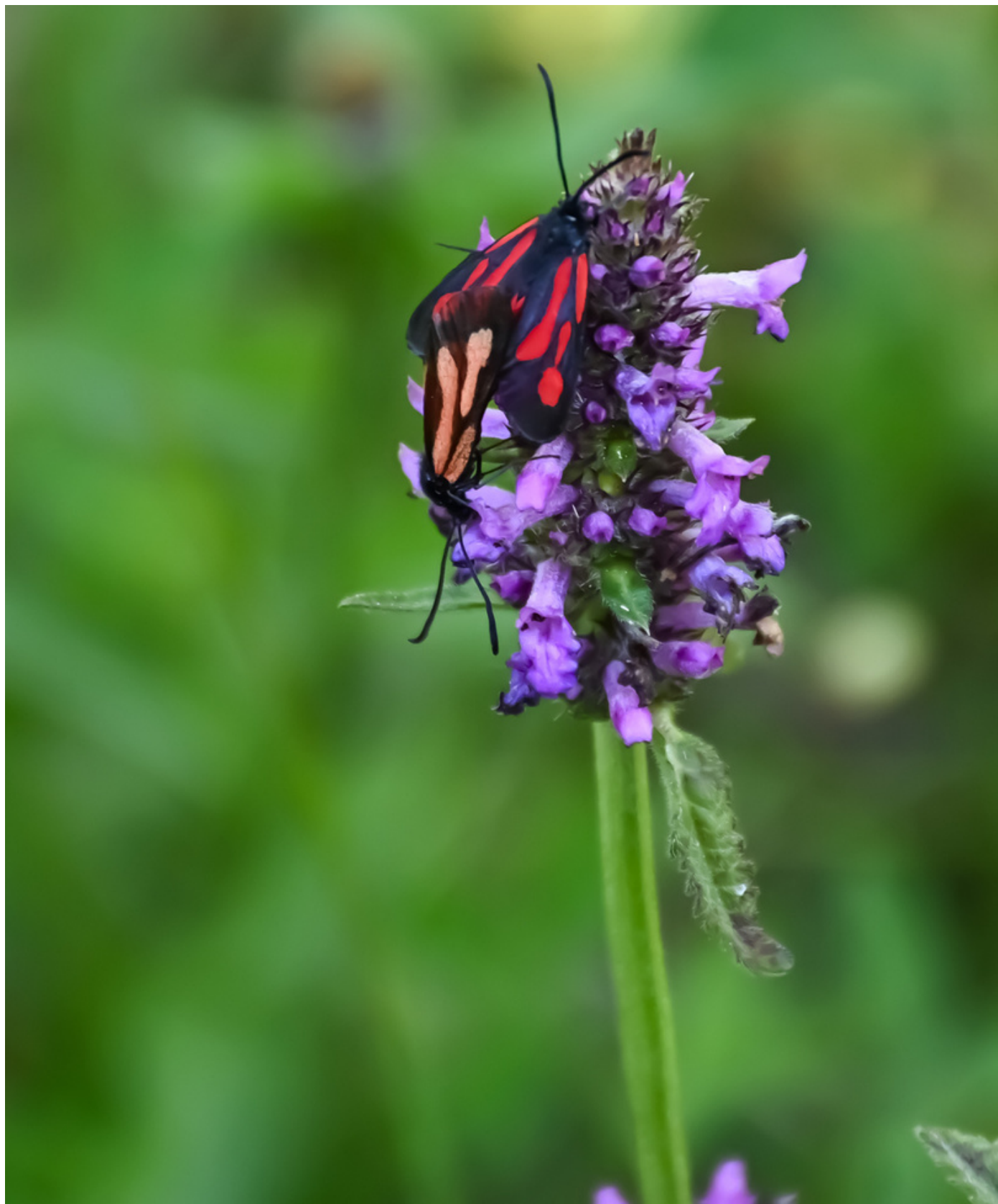
Pe tot parcursul anului 2021 s-a continuat implementarea proiectului POIM cod SMIS 116950 „Întărirea capacității pentru managementul adaptativ al capitalului natural din Parcul Național Retezat (incluzând rezervațiile 2.494 Gemenele, 2.496 Peștera Zeicului), împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial - ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat”. Obiectivul principal al acestui proiect este realizarea Planului de management integrat pentru cele 5 arii naturale protejate enumerate în titlu.

În cadrul proiectului POIM, la începutul anului 2021 s-a publicat prima versiune a ediției a doua a Planului de management al Parcului Național Retezat. Ulterior au fost derulate opt consultări publice finale pentru dezbaterile măsurilor din Planul de management, în cele opt UAT-uri vizate de proiect. Activitățile au fost realizate cu scopul prezentării și dezbaterii cu factorii interesați a primei versiuni a planului de management și a măsurilor propuse. În cadrul acestor întâlniri au fost consultate grupurile țintă și factorii interesați direct în managementul ariilor protejate pentru dezbaterile măsurilor din prima versiune a Planului de management. Aceste activități au fost realizate cu sprijinul administrațiilor locale din cele 8 UAT vizate de proiect. Persoanele fizice și juridice care nu au ajuns fizic la consultările publice au formulat opinii, sugestii și recomandări pe adresa de email comunicare.retezat@gmail.com.

În luna septembrie 2021 APNR a publicat a doua versiune a ediției a doua a Planului de management al Parcului Național Retezat. Ca urmare a solicitărilor în scris ale S.P.E.E.H. Hidroelectrică S.A., Primăria Comunei Râu de Mori, Primăria Comunei Sălașu de Sus, Administrația Bazinală de Apă Mureș, Direcția Silvică Hunedoara, Asociația Altitudine și Asociația Agent Green referitoare la versiunea a II-a a ediției a doua a Planului de management al Parcului Național Retezat și având în vedere consultarea publică din data de 07.09.2021, organizată de Administrația Parcului Național Retezat, aceasta a făcut public răspunsul transmis către Agenția pentru Protecția Mediului - Hunedoara referitor la versiunea a II-a a ediției a doua a Planului de management. Toate aceste informații pot fi găsite pe pagina web a APNR, la link: <https://retezat.ro/>

Revizuirea Planului de management și informarea/ conștientizarea factorilor interesați cu privire la beneficiile conservării ariilor naturale protejate a fost realizată în cadrul unui proces consultativ deschis, transparent și participativ.

Prin lansarea apelului de proiecte POIM 2014-2020 am identificat oportunitatea și necesitatea solicitării unei finanțări în scopul realizării/ revizuirii Planului de management al ariilor naturale protejate administrate de către RNP Romsilva Administrația Parcului Național Retezat R.A.

Contează pentru viitor!

MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE

Bugetul propus pentru anul următor (2022): 2269 mii lei, care vor fi utilizați atât pentru îndeplinirea prevederilor Planului de Lucru Anual 2022, cât și pentru activitatea curentă.

Specificații	2021
Echipament și infrastructură de funcționare	9 clădiri (Centrele de vizitare Nucșoara și Ostrovel, Punctele de informare Brădețel, Buta și Pietrele, refugiile Gura Bucurei, Stănuleți și Zănoaga, observator Coșuri-Gura Zlata); 9 autovehicule; 1 remorcă auto; aparate și echipamente (calculatoare, aparate GPS, stații emisie-recepție, binocluri, aparate foto, aparatură de laborator etc.).
Personal de conducere, coordonare, administrare	Organigrama APNR este de 26 de posturi. Dintre acestea, 18 sunt posturi permanente, cu următoarea structură: director, contabil șef, biolog, responsabil comunități, responsabil IT&GIS, consilier juridic, șef pază, 11 agenți de teren. Celelalte 8 posturi sunt pe perioadă determinată - până la terminarea proiectului POIM (descriș mai jos), cu următoarea structură: manager de proiect, responsabil financiar, responsabil managementul conservării biodiversității, responsabil relații publice și comunicare, expert biolog 1 validator, expert biolog 2 validator, expert silvicultor validator, expert GIS. Contractele individuale de muncă ale ultimelor patru persoane au încetat la data de 30.06.2021.

Documente strategice și de planificare	Pe tot parcursul anului 2021 s-a continuat implementarea proiectului POIM: Cod SMIS 116950 „Întărirea capacității pentru managementul adaptativ al capitalului natural din Parcul Național Retezat (incluzând rezervațiile 2.494 Gemenele, 2.496 Peștera Zeicului), împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial - ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat”. Obiectivul principal al acestui proiect este realizarea Planului de management integrat pentru cele 5 arii naturale protejate enumerate în titlul proiectului. În data de 13.10.2021 s-a obținut Decizia Finală a Etapei de Încadrare, nr. 83, pentru Planul de management al Parcului Național Retezat, incluzând rezervațiile 2.494 Gemenele, 2.496 Peștera Zeicului, împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse parțial – ROSCI0217 Retezat și ROSPA0084 Munții Retezat. Planul de lucru anual (PAL) pentru anul 2021 a fost înaintat la RNP în data de 19.01.2021 și a fost aprobat în 08.02.2021.
Instruire personal	10 instruiri de specialitate: 3 pe linie de biodiversitate – monitorizare lup, păduri virgine și cvasi-virgine; 3 pe linie de Sănătate și Securitate în Muncă (SSM); 3 în domeniul legislației specifice; 1 curs-instruire de comunicare pentru rangeri.
Bugetul asigurat pentru administrarea ANP	BVC pentru anul 2021 a fost aprobat prin OM nr. 1267/11.10.2021, astfel: total cheltuieli = 2125 mii lei, din care cheltuieli cu salariile = 1849 mii lei. BVC 2021 realizat a fost de 2045 mii lei, din care 1824 mii lei cheltuieli cu salariile. Venituri asigurate de către RNP - Romsilva = 1910 mii lei; venituri proprii = 135 mii lei (7% din veniturile asigurate de către RNP- Romsilva).

R.N.P. ROMSILVA - ADMINISTRAȚIA PARCULUI NAȚIONAL RETEZAT R.A.

Sat Nucșoara, nr. 284, 337423, Comuna Sălașul de Sus, județul Hunedoara

Tel: 0733 888 586, 0254 779 969

Fax: 0354 815 399

Email: office@retezat.ro

Web: retezat.ro

Contează pentru viitor!

